

Gönüllü katılım esasına bağlı olarak 1988 yılında kurulan vakıftan ayrılma durumunda ayrılan üyelere yapılan anapara ve nemadan oluşan ödemelerin vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.16.01-120[23-11/1]-39
Tarih	09.01.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.16.01-120[23-11/1]-39

09/01/2012

Konu : Gönüllü katılım esasına bağlı olarak 1988 yılında kurulan vakıftan ayrılma durumunda ayrılan üyelere yapılan anapara ve nemadan oluşan ödemelerin vergilendirilmesi.

İlgi (a)'da kayıtlı özelge talep formunuz ve ilgi (b)'de kayıtlı dilekçenizde; ... Bankası çalışanlarının gönüllü katılım esasına bağlı olarak 1988 yılında kurulan vakfınıza söz konusu çalışanların üye olabildikleri ve temel amacının iştirakçilerinin senet ve yönetmelik hükümleri ile belirlenen sürelerde prim ödemesi ve aynı zamanda Sosyal Güvenlik Kurumundan emekliliğe hak kazanması kaydıyla ek emeklilik aylığı sağlamak olduğu, vakıf mevzuatında belirtilen ek emeklilik aylığı alma koşullarını sağlamadan iştirakçilerin istifa ederek ayrılmaları halinde, vakfa ödedikleri anaparanın iade edildiği, vakıf mal varlığını koruma amaçlı yapılan değerlendirme sonucunda oluşan getirilerin ise üyenin anaparasına tekabül eden

kısının kendilerine ayrıca ödendiği, vakfınızın dönemler itibariyle vergilendirme açısından yapılacak uygulama konusunda 2000 yılında özelge talebinde bulunduğu, ancak 2000 yılından sonra yapılan yasal düzenlemelerdeki değişiklikler ile vakıfça yapılan ek ödemelerin vergilendirilmesindeki esasların değişmiş olabileceğinin düşünüldüğü belirtilerek, ek sosyal güvenlik koşulları oluşmadan istifa ederek vakıftan ayrılan üyelere yapılan anapara ve nemadan oluşan ödemelerin vergilendirilmesi hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde ücretin tanımı yapılmış olup aynı Kanunun 4369 Sayılı Kanunla değişik 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde "Kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz olan emekli sandıklarınca kendilerine zat aylığı bağlananlara aylıkları dışında, kanunları veya statüleri gereğince verilen emekli, dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri veya iade olunan mevduatı ve sürelerini doldurmamış bulunanlarla dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminatlar ile on yıl süre ile prim veya aidat ödenmiş olmak kaydıyla Türkiye'de kain ve merkezi Türkiye'de bulunan sigorta şirketleri ve yardım sandıkları tarafından iade olunan mevduat veya toptan yapılan ödeme tutarı (Kamu idare ve müesseseleri ile kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları dışında kalan tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları ile sigorta şirketleri ve yardım sandıkları tarafından ödenen tazminat, yardım ve toptan yapılan ödemeler en yüksek Devlet memuruna ödenen en yüksek ödeme tutarından fazla ise aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur. Bu mukayesede gerek muhtelif emekli sandıkları ile sigorta şirketleri ve yardım sandıklarından gerek aynı emekli sandığı ile sigorta şirketleri ve yardım sandıklarından muhtelif zamanlarda alınan ikramiye, tazminat ve toptan yapılan ödemeler topluca dikkate alınır.)" hükmüne yer verilerek söz konusu tazminat, ikramiye ve ödemelerin gelir vergisinden istisna edileceği hükmüne bağlanmıştır.

10.07.2001 tarih ve 24458 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4697 sayılı Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1 inci maddesinde;

"Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a- Faaliyete başlamış olan emekli ve yardım sandıklarına ödenen primler ile bu sandıklardan iştirakçilerine yapılan ödemeler,

b- Akdedilmiş şahıs sigorta poliçelerinin ilgili olduğu prim ve ödemeler,

bakımından Gelir Vergisi Kanununun 23,25,63,75,89 ve 94'üncü maddelerinin bu Kanunla değişiklik yapılmadan önceki hükümleri uygulanır."

hükmü yer almaktadır.

Öte yandan Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesinde 24.04.2003 tarihinden geçerli olmak üzere

"Aşağıda belirtilen gelirler için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dahil edilmez.

1. Tam mükellefiyette;

...

d) Bir takvim yılı içinde elde edilen ve toplamı 600 milyon lirayı (278 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2011 yılı gelirlerine uygulanmak üzere 1.170 TL'yi) aşmayan, tevkifata ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları."

hükmüne yer verilmiştir.

4369 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanununda yapılan düzenlemelere ilişkin olarak 27.12.1998 tarih ve 23566 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 216 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin " 3.3. 10 Yıl Prim Ödenmeden Yapılan Toplu Ödemeler " başlıklı bölümünde, "...10 yıl süre ile prim veya aidat ödemedен ayrılan iştirakçilere özel sigorta şirketleri ve yardım sandıkları tarafından aynen iade olunan mevduatları, önceden olduğu gibi gelir vergisine tabi tutulmayacaktır. Ancak, mevduat tutarının üzerinde bir ödeme yapılması halinde bu ilave tutar, Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 6 numaralı bendi çerçevesinde menkul sermaye iradı (alacak faizi) sayılacak ve elde edenlerce Gelir Vergisi Kanununun 4369 sayılı Kanunla değişik 85 ve 86 ncı maddeleri hükümleri çerçevesinde yıllık beyannameyle beyan edilecektir." şeklinde açıklamalara yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, 1988 yılında faaliyete başlayan Vakfınızdan; on yıl süre ile prim ödeyerek ayrılan iştirakçilerinize vakfınız tarafından yapılan toptan ödemelerin, en yüksek Devlet memuruna (Başbakanlık Müsteşarına) ödenen en yüksek ödeme tutarı kadar olan kısmı gelir vergisinden istisna olup, bu tutarı aşan kısmın ise ücret geliri olarak vakfınızca tevkifata tabi tutulması gerekmektedir.

Ancak, on yıl süre ile prim veya aidat ödemedен ayrılan iştirakçilerinize Vakfınız tarafından aynen iade olunan mevduatları gelir vergisine tabi tutulmayacak olup mevduat tutarının üzerinde bir ödeme yapılması halinde ise söz konusu ilave tutar Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (6) numaralı bendi çerçevesinde menkul sermaye iradı (alacak faizi) sayılacak ve bu Kanunun 85 ve 86 ncı maddeleri hükümleri çerçevesinde ayrılan üyelerce yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026